

In het project **Netwerkondersteuning Dementie** is een samenhangend aanbod van toepassingen en diensten ontwikkeld voor mantelzorgers en professionals die betrokken zijn bij de zorg voor mensen met dementie in de vorm van een online platform. Het platform is bedoeld om de samenwerking en communicatie tussen de mantelzorgers en de betrokken professionals te ondersteunen waardoor mensen met dementie langer en onder betere omstandigheden thuis kunnen blijven wonen.

Inleiding

Het tweejarig project Netwerkondersteuning Dementie wordt in maart 2017 afgerond.

Het project is uitgevoerd in een samenwerking tussen onderzoekers van het Expertisecentrum Innovatieve Zorg en Technologie (EIZT), zorgprofessionals en mantelzorgers van mensen met dementie in de gemeenten Peel en Maas en Heerlen. Tevens is samengewerkt met diverse technologiebedrijven waaronder Cubigo, Sananet, ZoemEurope en Simac. In deze nieuwsbrief berichten we over de laatste fase van het project, waarin een haalbaarheidsonderzoek heeft plaatsgevonden bij het netwerk van 26 mensen met dementie.

Projectactiviteiten afgelopen twee jaar

Jaar 1

In het eerste jaar is een behoefte inventarisatie gedaan op basis van interviews met mantelzorgers en zorgprofessionals van mensen met dementie. Op basis van de behoeften die deze deelnemers hebben aangegeven, werd een eerste versie van het platform Netwerkondersteuning Dementie samengesteld. Deze eerste versie is vervolgens opnieuw voorgelegd aan mantelzorgers en zorgprofessionals, waarbij hun reacties op de diverse onderdelen van het platform verzameld werden in focusgroepen. Deze reacties zijn samengevat in een wensenlijst, op basis waarvan een tweede versie van het platform samengesteld werd.

Jaar 2

De tweede versie van het platform is in een bruikbaarheidsonderzoek van februari tot en met april 2016 gedurende tien weken getest door het netwerk van vier mensen met dementie (in totaal 39 deelnemers; 7 mantelzorgers en 32 zorgprofessionals). De resultaten van dit bruikbaarheidsonderzoek hebben we gepresenteerd in de vorige nieuwsbrief. Op basis van de resultaten van het bruikbaarheidsonderzoek is het platform in de zomer van 2016 nogmaals verbeterd. Deze verbeterde versie van het platform hebben we van september tot en met december 2016 getest in een haalbaarheidsonderzoek in het netwerk van 26 mensen met dementie (in totaal 62 deelnemers; 31 mantelzorgers en 32 zorgprofessionals). Alle deelnemers hebben 12 weken gebruik gemaakt van het platform, waarbij het aantal kliks per knop op het platform gemonitord werd. Elf van de 26 netwerken zijn ook uitgenodigd om deel te nemen aan een interview over hun ervaringen (in totaal 34 deelnemers; 12 mantelzorgers en 22 zorgprofessionals). Tevens hebben alle deelnemers een schriftelijke vragenlijst ontvangen om hun ervaringen te evalueren. De vragenlijst is geretourneerd door 36 deelnemers (16 mantelzorgers en 20 zorgprofessionals).

Website

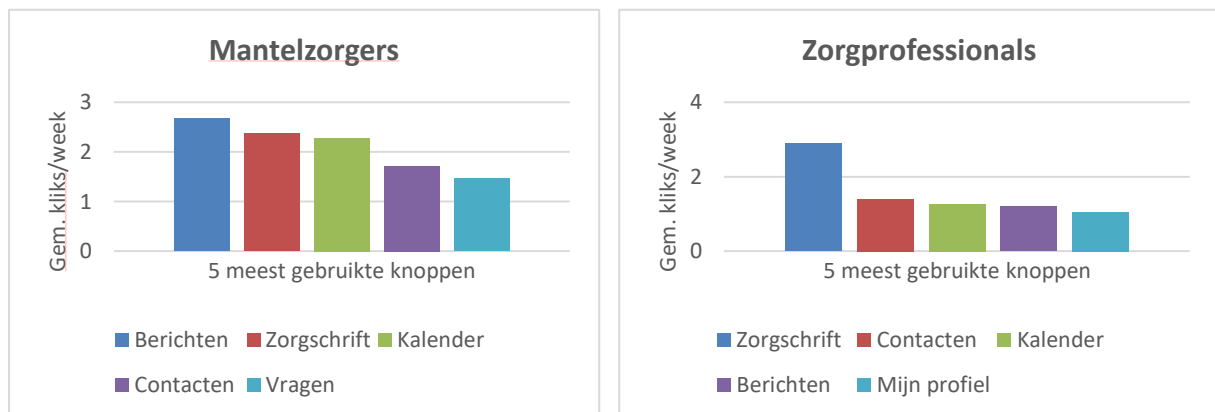
Voor de start van het haalbaarheidsonderzoek is er in samenwerking met ZoemEurope een website (figuur 1) ingericht. Via deze website konden geïnteresseerden zich registreren voor deelname aan het onderzoek, informatie vinden over het onderzoek en het projectteam, alsook over het platform (o.a. handleiding en instructiefilms voor gebruik). De informatie op de website is nog steeds beschikbaar, het is alleen niet meer mogelijk om te registreren voor deelname.

Figuur 1. Impressie van website www.netwerkondersteuningdementie.nl

Uitkomsten haalbaarheidsonderzoek

Uit de monitoring gegevens (figuur 2) m.b.t. het gebruik van het platform bleek dat deelnemers vooral gebruik maakten van het zorgschrijft, de berichten, de kalender en de contacten knoppen. Het gebruik van deze knoppen varieerde van één tot drie keer per week. In vergelijking met het bruikbaarheidsonderzoek is dit relatief laag. Mantelzorgers gebruikten de knoppen zorgschrijft en berichten tijdens het bruikbaarheidsonderzoek bijna 20 keer per week, en zorgprofessionals ongeveer vijf keer per week. Wel zien we opnieuw dat knoppen die nodig zijn voor communicatie (o.a. zorgschrijft, berichten, contacten) het meest gebruikt worden.

Figuur 2. Gemiddeld aantal kliks per knop per week voor mantelzorgers en zorgprofessionals

Bovenstaande resultaten werden bevestigd in de interviews. Mantelzorgers gaven aan dat het zorgschrijft, berichten en de kalender voor hen de knoppen waren met een meerwaarde. Zorgprofessionals voegden hieraan toe dat zij de knop Info Dementie als een fijne ondersteuning ervaren hadden: *“De dementie info die vond ik super. Een hele lijst informatie over dementie, zelfs spellen. Dat vind ik heel interessant”*. Omtrent de frequentie van gebruik, gaf het merendeel van de geïnterviewde mantelzorgers en zorgprofessionals aan dat zij na registratie alleen wat rondgekeken hadden op het platform, soms contacten hadden toegevoegd of een bericht gestuurd

hadden. Slechts twee van de elf netwerken die deelgenomen hebben aan een interview gaven aan dat ze het platform frequent gebruikten (o.a. een zorgschrift hadden aangemaakt en gecommuniceerd hadden met elkaar). Uit de interviews kwamen een aantal redenen naar voren waarom het platform door velen niet frequent gebruikt was. Een aantal netwerken gaven aan dat de lijntjes tussen alle betrokkenen kort waren doordat men al veel persoonlijk contact had.

Daarnaast speelde er ook onwetendheid en onduidelijkheid omtrent het platform: *“Wij vonden het best nog wel onduidelijk wat je er precies allemaal mee kon en hoe”*. Andere deelnemers vonden het gebruik van het platform tijdsintensief of gebruikten al een vergelijkbare technologie. Tevens werd benoemd dat het soms een “rustige” situatie betrof (geen acute situaties of dagelijks contact nodig in de zorg voor de persoon met dementie).

Ondanks de relatief lage frequenties van gebruik van het platform, gaven zorgprofessionals (80%) en mantelzorgers (56%) in de schriftelijke vragenlijst aan dat zij het platform wilden blijven gebruiken. Mantelzorgers gaven aan dat hun verwachting was dat het platform vooral een meerwaarde zou bieden rondom communicatie: *“Het platform ondersteunt in de communicatie met zorgverleners. Dit helpt ons het vertrouwen te krijgen dat we goed bezig zijn”*. Communiceren kon volgens mantelzorgers namelijk sneller en gemakkelijker, opener (zonder argwaan te wekken bij de cliënt) en op ieder gewenst moment. Zorgprofessionals voegden hieraan toe dat zij verwachten dat ze door het platform beter op de hoogte zijn van de situatie van de cliënt en dat ze door het gebruik van het platform ervaren dat ze er niet alleen voor staan. Tevens verwachten zowel mantelzorgers als zorgprofessionals dat zij door het platform een overzicht krijgen van alle betrokkenen bij de cliënt met dementie en dat ook iedereen in één keer geïnformeerd kan worden: *“Je hebt alle betrokkenen bij elkaar. Als je dan vragen hebt, dan kun je ze aan iedereen tegelijkertijd kwijt”*.

Voordat mantelzorgers echt overtuigd kunnen worden van de meerwaarde van het platform (56% gaf in de vragenlijst aan geen meerwaarde te zien), zouden ze graag meer persoonlijke begeleiding krijgen bij het gebruik. Ook zorgprofessionals vonden een duidelijke instructie vooraf essentieel: *“Een soort intake of kennismaking met het platform, bijvoorbeeld dat je inlogt en anderen meteen uitnodigt. Dan hoef je zelf thuis niet meer uit te zoeken hoe het werkt”* (hoewel 60% wel een meerwaarde zag in het gebruik van het platform o.b.v. de vragenlijst). Daarnaast is volgens beiden een koppeling met het elektronisch dossier van zorgprofessionals gewenst. Tevens was er een tegenstrijdig verwachtingspatroon over wie het voortouw zou moeten nemen bij het gebruiken van het platform: *“Toen was het wachten op de uitnodiging van de mantelzorger, maar die is uitgebleven”* (professional), *“Eigenlijk hadden de professionals met ons als mantelzorger contact moeten opnemen”* (mantelzorger).

Impressie Kennisuitwisselingsbijeenkomst Technologie en Dementie bij Zorgacademie Parkstad

Kennisuitwisselingsmiddag januari 2017

In het kader van de eHealth week heeft de projectgroep een derde kennisuitwisseling Technologie en Dementie georganiseerd op 23 januari 2017, die is bijgewoond door 20 geïnteresseerden. Bij aanvang van het programma konden de deelnemers een virtual realitybril, allerlei apps, websites en games bekijken, die tevens werden toegelicht door Renée Verwey in de presentatie kennisflitsen Technologie en Dementie. Vervolgens heeft Sandra Suijkerbuijk, werkzaam bij Vilans, verteld over de ontwikkeling van een navigatieapplicatie voor mensen met dementie ([de Happy Walker](#)). Na de pauze werd de kennisuitwisseling voortgezet door Saskia Duymelinck en April Boessen die de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek presenteerden, waarna de bijeenkomst werd afgerond met een discussie over de resultaten en het vervolg van het project. U kunt de presentaties van de kennisuitwisselingsmiddag vinden via [deze link](#).

Congressen en publicatie

Op donderdag 9 februari a.s. zullen de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek door Saskia Duymelinck gepresenteerd worden tijdens de Geriatriedagen in 's-Hertogenbosch. Deze resultaten zullen tevens worden beschreven in de projectrapportage. Daarnaast is een Engelstalig publicatie ingediend bij het Journal of Aging Research met betrekking tot de resultaten van het bruikbaarheidsonderzoek.

Tot ziens

Gedurende dit project is halfjaarlijks per mail een nieuwsbrief verspreid. Deze nieuwsbrief is de laatste in deze reeks. We zijn uiteraard nog steeds benieuwd naar uw reactie en horen graag van u! Dus hebt u vragen of opmerkingen? Stuur een e-mail naar de [redactie](#).

Wij willen iedereen die heeft meegeholpen aan het project hartelijk danken voor hun inzet en enthousiasme. Daarnaast willen we alle andere betrokkenen danken voor hun interesse in het project.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de projectgroep Netwerkondersteuning Dementie Erik van Rossum, Renée Verwey, April Boessen, Saskia Duymelinck, Angélique Camps (Proteion) en Claudia Steinbusch (MeanderGroep Zuid-Limburg).